

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

(м. Полтава, 25 березня 2022 року)

Полтава
2022

**Міністерство освіти і науки України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ
ІХ міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 25 березня 2022 року)

**Полтава
ПУЕТ
2022**

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова комітету, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Члени програмного комітету

Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Приватного закладу «Карагандинський університет Казспоживспілки»;

А. А. Мазаракі, д. е. н., професор, ректор Державного торговельно-економічного університету;

Л. А. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

М. Р. Курбонзода, к. е. н., доцент, ректор Таджицького державного університету комерції.

Організаційний комітет

О. В. Манжура, голова організаційного комітету, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

Г. О. Бірта, заступник голови комітету, к. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи (ТБЕМС) ПУЕТ;

Т. В. Сахно, д. х. н., с. н. с., професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Х. З. Махмудов, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавського державного аграрного університету (ПДАУ);

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор навчально-наукового інституту денної освіти, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. А. Галич, к. е. н., професор, перший проректор ПДАУ;

С. Е. Мороз, к. пед. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАУ;

О. В. Калашник, к. т. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАУ;

О. В. Кириченко, к. т. н., доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Ю. Г. Бургу, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Л. М. Губа, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. О. Горячова, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

З. П. Рачинська, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ.

Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 березня 2022 року). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – 253 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-426-0

У матеріалах конференції розглядаються теоретичні й методологічні засади проведення експертизи товарів, ідентифікація та фальсифікація товарів, експертні дослідження харчових продуктів, нехарчової продукції та послуг як інструмент впливу на безпечність і засіб захисту прав споживачів, митна політика України в умовах поглиблення інтеграційних процесів, формування професійних компетентностей під час підготовки фахівців із підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

УДК 658.62-047.37

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.
Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено*

про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/analytics/stan-ta-perspektyvy-pryyednannya-ukrayiny-do-konventsii-pro-spilnu-tranzytну-protseduru-yak-tse-peredbacheno-zobov-yazannyamy-shho-mistyatsya-v-ugodi-pro-asotsiatsiyu-mizh-ukrayinoyu-ta-yes/> (дата звернення: 15.02.2022).

2. Режим спільного транзиту (NCTS): нормативно-правова база. URL: <https://customs.gov.ua/rezhim-spilnogo-tranzitu-ncts> (дата звернення: 15.02.2022).

ІНСТРУМЕНТИ І ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

С. Е. Мороз,

доцент кафедри підприємництва і права, канд. пед. наук, доцент

М. І. Демченко,

здобувач вищої освіти ступеня бакалавр, спеціальність 081 Право
Полтавський державний аграрний університет, Україна, м. Полтава

Стрімке зростання зовнішньої торгівлі, яка помітно інтенсифікувалася в умовах інтеграції національної економіки до світової господарської системи, зумовлює підвищену увагу до функціонування відповідної системи інструментів і заходів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (рис. 1).

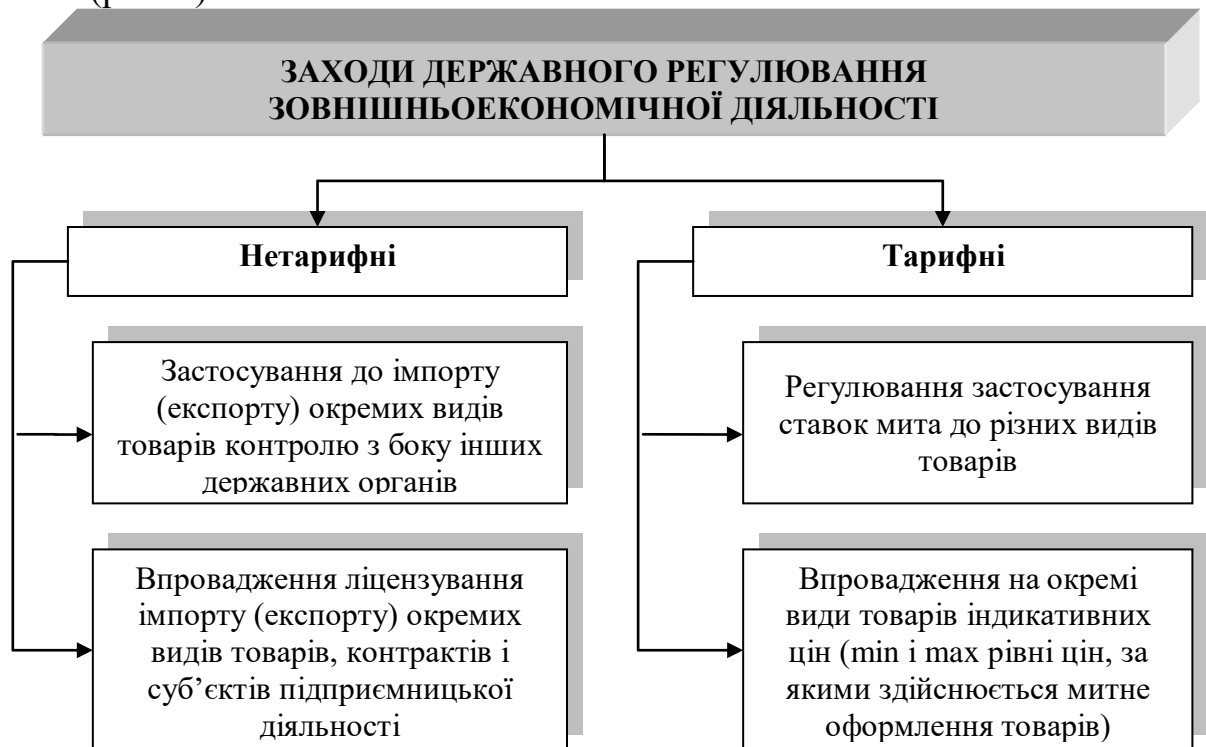

Рисунок 1 – Заходи державного регулювання переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів

Прийнято вважати, що класичними інструментами регулювання зовнішньої торгівлі є система митно-тарифного впливу, до якої традиційно відносять такі елементи, як митний тариф (мито), країна походження товару, код товару для митних цілей, митна вартість, митні режими та інші. На відміну від наведених, існують й інші трактування поняття «державне регулювання зовнішньої торгівлі», згідно з якими складові системи заборон і обмежень об'єднані у визначені категорії:

1) обмеження, пов'язані з участю держави у зовнішньоекономічних операціях на різних етапах – виробництво товарів, міжнародні перевезення, продаж тощо;

2) митні режими, експортно-імпортні митні формальності (особливі вимоги до зовнішньоекономічної документації, правила визначення митної вартості, країни походження товарів тощо);

3) різноманітні обмеження, пов'язані із проведенням контролю з боку різних державних органів: санітарного, фітосанітарного, ветеринарного, екологічного та інших видів додаткового контролю. До таких обмежень можемо також віднести вимогу українського законодавства щодо обов'язкового маркування імпортних товарів українською мовою та їх сертифікації, вимоги щодо упакування та інше.

4) кількісні обмеження, пов'язані із ліцензуванням, квотуванням та низкою інших заборон та обмежень;

5) обмеження, пов'язані із застосуванням спеціальних видів мит, таких як антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.

Світові тенденції розвитку ринку міжнародної торгівлі свідчать про те, що основою та фундаментом для національних класифікацій засобів нетарифного регулювання стали універсальні класифікаційні схеми, розроблені ГАТТ [1]. Аналіз літературних джерел показав, що саме класифікаційна схема ГАТТ використовується більшістю держав для структурування митно-тарифних та нетарифних заходів з урахуванням національних особливостей регулювання зовнішньої торгівлі.

Слід визнати, що вищеозначена класифікація була всебічно досліджена і доповнена ЮНКТАД [2]. Зокрема, у класифікації нетарифних заходів, розроблених ЮНКТАД, всі міжнародні регуляторні заходи були диференційовані за такими напрямками: контроль цін, фінансові, автоматичного ліцензування, кількісного контролю, монополістичні, технічні, паратарифні тощо.

Як було з'ясовано, існує розподіл нетарифних заходів на економічні та адміністративні, що, на наш погляд, має особливе значення для розуміння сутності нетарифного регулювання. Відзначимо, що економічні нетарифні заходи впливають на обсяги зовнішньоторговельних поставок побічно через ринкові механізми, зумовлюючи здорожчання імпортних та експортних товарів. У нашій державі серед нетарифних заходів економічну природу мають особливі види мит – антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне, а також податки, якими

обкладається імпорт товарів на митну територію України, заходи валютного регулювання тощо. При цьому, як бачимо, нетарифні адміністративні заходи значно різноманітніші й численніші за митно-тарифні.

Однак, оскільки державне регулювання може бути спрямоване як на стримування зовнішньоторговельної активності учасників ринку залежно від митної зовнішньоторговельної політики держави (будь то політика протекціонізму, фритредерства чи їх поєднання), так і на її сприяння, експерти пропонують виокремлювати поняття «інструменти сприяння» зовнішній торгівлі, характеризуючи їх ідентифікаційні ознаки наступним чином:

- орієнтованість на зниження часових та фінансових витрат учасників зовнішньоекономічної діяльності під час здійснення ними митних операцій та планування зовнішньоторговельної логістики;

- націленість на розвиток експортно-імпоротної діяльності, збільшення обсягів зовнішньоторговельного товарообігу;

- прагнення скоротити кількість товаросупровідних документів, необхідних для митного оформлення, та мінімізувати вплив людського фактору під час здійснення митного контролю товарів;

- налаштованість на автоматизацію більшості процесів та документообігу у сфері зовнішньоекономічної діяльності та забезпечення вільного доступу до електронних митних послуг, операцій і платежів;

- сприяння в отриманні економічних переваг сумлінними учасниками зовнішньоторговельного обміну порівняно з тими особами, які порушують митні правила;

- мінімізація зовнішньоторговельних та митних ризиків.

Проведене дослідження показало, що митні інструменти сприяння зовнішньоекономічній діяльності можуть виявлятися не лише у форматі законодавчих актів та нормативних документів, але й у форматі сучасних інформаційних технологій. Саме тому одним з основних завдань, які сьогодні стоять перед митною службою України, є оптимізація процесу здійснення митних операцій, у тому числі й з використанням прогресивних інформаційних технологій. Застосування різних інструментів сприяння зовнішній торгівлі, реалізованих у форматі представлених технологій, дозволить суттєво скоротити зовнішньоторговельні витрати та терміни проходження всіх митних операцій, підвищити ефективність експортно-імпоротної діяльності підприємств та організацій.

Установлено, що інструменти і заходи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності постійно модернізуються і не завжди спрямовані на заборони та обмеження щодо переміщення товарів через митний кордон України. Розвиток означеного інструментарію відбувається у рамках загального євроінтеграційного курсу України, одним із завдань якого є послідовне зниження перепон на шляху вільної торгівлі.

Список використаних джерел

1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text (дата звернення 15.02.2022).
2. ЮНКТАД. Система кодування заходів контролю в торгівлі (2012). URL: <https://unctad.org> (дата звернення 15.02.2022).

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МИТНИЦІ

О. М. Омелян,

викладач фізики та інформатики, канд. фіз.-мат. наук

О. В. Туманцова,

голова циклової комісії комерційних та фінансово-економічних дисциплін
Полтавський фаховий кооперативний коледж, Україна, м. Полтава

Т. В. Сахно,

професор кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи,
д-р хім. наук, старш. наук. співроб.

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і
торгівлі», Україна, м. Полтава

В умовах сучасної глобалізації економік країн різних частин світу щороку вантажопотік міждержавних перевезень зростає не на один десяток відсотків.

В таких умовах нагальною проблемою постає удосконалення форм роботи митниці, щоб з одного боку збільшити пропуску здатність митних пунктів, щоб мінімізувати втрати від простою вантажів в чергах до митниці, а з іншого боку принаймні не погіршити якість контролю за дотриманням митних правил, закріплених чинним законодавством [1].

Сучасна організація і технічне оснащення пунктів пропуску вантажів через державний кордон перебуває під об'єктивним впливом міжнародних та регіональних вимог та тенденцій. Під цим впливом відбувається розвиток інфраструктури, удосконалення митних процесів, з метою підвищення рівня безпеки вантажів, що перетинають кордон [2].

Очевидно, що в таких умовах комплекс заходів з модернізації пропускних пунктів митниці повинен охоплювати організаційну, технічну та технологічну складові.

Ці заходи в першу чергу передбачають: 1) автоматизацію процесу митного декларування товарів, що ввозяться; 2) автоматизацію контролю; 3) автоматизацію керування даними; 4) впровадження все більш сучасних систем огляду і перевірки вантажів та транспорту [3].

Важливе місце з-посеред окреслених заходів посідає вдосконалення процесу митного контролю шляхом впровадження автоматизованих технологій огляду та аналізу ефективності діяльності персоналу [4].

Одним з лідерів з впровадження передових технологій у виробництво спеціалізованого митного контролюючого (оглядового) обладнання є такі